

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 21.4.2010
KOM(2010)173 v konečném znění

**ZPRÁVA KOMISE
EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ**

**O PŘEZKUMU MANDÁTU EIB PRO POSKYTOVÁNÍ ÚVĚRŮ TŘETÍM ZEMÍM
V POLOVINĚ SEK(2010)442**

OBDOBÍ

{SEK(2010) 442}

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Význam a provádění operací EIB v jednotlivých regionech	3
2.1.	Předvstupní země	4
2.2.	Země v rámci politiky sousedství	5
2.2.1.	Středomořské země v rámci politiky sousedství.....	5
2.2.2.	Země východního sousedství a Rusko	6
2.3.	Asie a Latinská Amerika.....	7
2.4.	Jihoafrická republika.....	8
3.	Přidaná hodnota operací EIB a záruka EU.....	8
3.1.	Finanční přidaná hodnota.....	8
3.2.	Nefinanční přidaná hodnota	9
4.	Spolupráce s Komisí a mezinárodními finančními institucemi a evropskými dvoustrannými finančními institucemi.....	10
4.1.	Spolupráce s Komisí	10
4.2.	Spolupráce s mezinárodními finančními institucemi a evropskými dvoustrannými finančními institucemi.....	10
5.	Závěr	11

1. ÚVOD

Činnosti Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) mimo území EU představují přibližně 10 % z celkové činnosti EIB. V roce 2009 dosáhly projekty podepsané mimo území EU 8,8 miliardy EUR z celkových finančních prostředků poskytnutých EIB ve výši 79,1 miliardy EUR.

Většina vnějších finančních operací EIB využívá rozpočtovou záruku EU, která kryje rizika státní nebo politické povahy. Tato záruka se poskytuje prostřednictvím mandátu (takzvaného „mandátu EIB pro poskytování úvěrů třetím zemím“) v podobě rozhodnutí Parlamentu a Rady. Nejnověji byla záruka EU obnovena rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 633/2009/ES ze dne 13. července 2009¹ (dále jen „rozhodnutí“). Mandát EIB pro poskytování úvěrů třetím zemím se pro období 2007–2013 týká v současnosti 64 zemí nebo území, které usilují o přistoupení k EU, jsou součástí politiky sousedství, dále zemí Asie a Latinské Ameriky a Jihoafrické republiky.

Naopak v zemích AKT je činnost EIB upravena samostatnou dohodou o partnerství AKT-EU (dále jen „dohoda z Cotonou“) a financována Evropským rozvojovým fondem (dále jen „ERF“)².

Kromě půjček EIB poskytovaných na základě mandátu pro poskytování úvěrů třetím zemím a půjček, na něž se vztahuje dohoda z Cotonou, může podle článku 16 svého statutu EIB půjčovat třetím zemím na operace, které dosahují požadovaného investičního stupně, na své vlastní riziko.

Článek 9 rozhodnutí požaduje, aby Komise předložila zprávu v polovině období o uplatňování rozhodnutí, ke které bude připojen návrh na jeho změnu, vypracovaný mimo jiné na základě externího hodnocení. Toto sdělení (dále jen „zpráva“) a připojený pracovní dokument útvarů Komise – dále společně označované jako „hodnocení“ – staví na externím hodnocení, přičemž dohled nad ním a jeho řízení vykonává řídicí výbor složený z několika odborníků, na hodnocení provedeném externí poradenskou firmou (COWI) a na zvláštních hodnoceních provedených útvarem EIB, který se zabývá hodnocením. Hodnocení představuje a posuzuje finanční činnost EIB na základě současného mandátu do konce roku 2009. Pracovní dokument útvarů Komise rovněž zahrnuje podrobné představení činnosti EIB v rámci vnějšího financování v roce 2009. Celý soubor tedy představuje zprávu v polovině období stanovenou v článku 9 rozhodnutí a výroční zprávy za rok 2009 stanovené v článku 6 rozhodnutí. Zjištění uvedená v této zprávě tvoří základ pro průvodní legislativní návrh na změnu rozhodnutí.

2. VÝZNAM A PROVÁDĚNÍ OPERACÍ EIB V JEDNOTLIVÝCH REGIONECH

Hodnocení zjistilo, že operace EIB prováděné v rámci mandátu v letech 2000–2009 byly v souladu s vnější politikou EU, a současně připustilo, že tato politika je široce vymezena, čímž se EIB dává široký prostor k zásahům ve většině odvětví investiční činnosti. Hodnocení

¹ Rozhodnutí o poskytnutí záruky Společenství na případné ztráty Evropské investiční banky z úvěrů a úvěrových záruk na projekty mimo Společenství (Úř. věst. L 190, 22.7.2009, s. 10).

² EIB navíc poskytuje úvěry v zemích AKT prostřednictvím nástroje financovaného z vlastních zdrojů, na něž se vztahuje záruka členských států.

zjistilo, že lepšímu zacílení klíčových politických cílů EU by napomohlo strategické přiřazení priorit uvedeným cílům. Z tohoto důvodu navrhuje, aby se stanovila jasnější vazba mezi politickými cíli EU a jejich operativním prováděním ze strany EIB.

Hodnocení dále dospělo k závěru, že současný systém stanovování regionálních cílů v bodech odůvodnění rozhodnutí o mandátu je poměrně rigidní, neboť nebere v úvahu vývoj politik a priorit EU a změnu okolností. Stávající systém rovněž přináší riziko, že EIB sleduje příliš mnoho různých cílů, čímž se zužuje prostor k tomu, aby EIB poskytovala přidanou hodnotu v oblastech, kde má komparativní výhodu.

Následující tabulka ukazuje částky, které EIB podepsala v rámci záruky EU, členěné podle regionů. Na konci roku 2009, po třech letech sedmiletého mandátu, kdy uplynulo 43 % času, bylo podepsáno celkem 46 % celkového stropu mandátu. Existují však významné regionální rozdíly: využití mandátu bylo výrazně vysoké v předvstupních zemích a v Asii, ale pouze průměrné v zemích jižního sousedství a v Latinské Americe a nízké v zemích východního sousedství a v Rusku. Vzhledem k dosavadnímu výraznému pokroku při provádění mandátu a k předstunutí finančních prostředků poskytovaných EIB v reakci na krizi, které bude v roce 2010 pravděpodobně pokračovat, je možné, že EIB dosáhne některých regionálních stropů před koncem období mandátu, zejména v předvstupních zemích a v Asii a v Latinské Americe.

Tabulka 1 - Výše závazků v rámci mandátu 2007–2013 na konci roku 2009

	Finanční strop pro období 2007–2013 (v mil. EUR)	Čisté podepsané částky k 31. 12. 2009 (v mil. EUR)	Čisté podepsané částky k 31. 12. 2009 (v % stropu)
Předvstupní země	8 700	5 262	60
Země jižního sousedství	8 700	3 860	44
Země východního a Rusko	3 700	403	11
Asie	1 000	616	62
Latinská Amerika	2 800	1 305	47
Jihoafrická republika	900	483	54
Celkem	25 800	11 929	46

Pracovní dokument útvarů Komise obsahuje podrobnou analýzu rozdělení finančních prostředků EIB v rámci mandátu podle odvětví, celkově a podle regionů a výši vyplacených částek.

2.1. Předvstupní země

Rozsah mandátu pro předvstupní země je z regionálních mandátů nejširší, neboť EIB může podporovat široké priority stanovené v přístupových dohodách, v dohodách o evropském partnerství a v dohodách o stabilizaci a přidružení.

Financování EIB v současných předvstupních zemích v období 2000–2009 podstatně vzrostlo, jak v rámci záruky Společenství, tak na vlastní riziko banky, a to zejména díky výrazně vyšší činnosti v Turecku (z průměrného objemu 500 mil. EUR ročně během počátečních let období 2000–2007 na více než 2,5 mld. EUR ročně v letech 2008 a 2009). V roce 2009 dosáhly celkové úvěry EIB předvstupním zemím 4,3 mld. EUR, z toho 2,9 mld. EUR v rámci záruky EU.

Hlavní oblastí činnosti bylo odvětví dopravy s 50 % celkového objemu půjček v rámci předchozího mandátu a zatím s 39 % v rámci mandátu současného. Pak následují globální úvěry, zejména pro malé a střední podniky (dále jen „MSP“), které mezi uvedenými dvěma mandáty vzrostly z 22 % na 30 %. Podstatné zvýšení činnosti v odvětví MSP za několik posledních let bylo dáno nutností podpořit finanční sektor ve střední a východní Evropě s cílem financovat reálnou ekonomiku během finanční krize. Toto úsilí rovněž vedlo k úzké spolupráci EIB s EBRD a se skupinou Světové banky v rámci společného akčního plánu mezinárodních finančních institucí. V letech 2008 a 2009 byly v předvstupních zemích podepsány globální úvěry pro financování MSP ve výši 3,8 mld. EUR, což představovalo 49 % celkových operací EIB. Výše ročně vyplacených částek se tedy oproti roku 2007 zdvojnásobila.

Hodnocení zjistilo, že EIB poskytla významnou podporu předvstupním zemím v rámci procesu rozšiřování financováním příslušných projektů a podporou politik EU. Podíl půjček pro environmentální infrastrukturu byl nicméně nízký (4 % objemu půjček v rámci prvního a 2 % objemu půjček v rámci druhého mandátu) a měl by být výrazně posílen v souladu s prioritou, kterou tomuto odvětví přikládá *acquis communautaire*, a s vysokými investicemi, jež jsou nutné ke splnění s tím souvisejících závazků. Nízkou míru vyplacených finančních prostředků vykazovaly zejména projekty v oblasti environmentální infrastruktury z důvodu jejich složitosti a administrativní zátěže, což ukázalo na nutnost posílit zdroje, které EIB věnuje na přípravu projektů v tomto odvětví a dohled nad nimi, mimo jiné prostřednictvím technické pomoci. A konečně, hodnocení zjistilo, že EIB mohla v několika případech pomoci předkladatelům s vypracováním projektů, kdyby měla k dispozici více zaměstnanců a prostředků na technickou pomoc, ale výslovně se zdrželo doporučení, aby se EIB více zapojila do obecného budování institucí, jelikož to není v její kompetenci.

2.2. Země v rámci politiky sousedství

2.2.1. Středomořské země v rámci politiky sousedství

Ve Středomoří se EIB zejména po zavedení nástroje FEMIP³ zaměřila na podporu rozvoje soukromého sektoru a příznivého prostředí, včetně investic do hospodářské infrastruktury v odvětví dopravy, energetiky, životního prostředí a telekomunikací. Po zavedení nástroje FEMIP v roce 2002 a jeho posílení v roce 2006 byla činnost EIB stále více uznávána jako cenná složka evropsko-středomořské politiky a Unie pro Středomoří. Roční úvěry se průměrně zvýšily ze 773 mil. EUR ročně v období 2000–2002 na 1,378 mil. EUR ročně v období 2007–2009. Zatímco úvěry EIB dosáhly v rámci předchozího mandátu celkového stropu a úrokové sazby odpovídají v rámci současného mandátu očekáváním, bylo zatím provádění nástrojů středomořského partnerství na vlastní riziko pomalejší. V rámci těchto

³ Nástroj pro evropsko-středomořské partnerství.

nástrojů prováděných na vlastní riziko vyčlenila Rada guvernérů celkem 2 mld. EUR⁴ na období 2007–2013, z nichž bylo na konci roku 2009 přiděleno pouze 14 %.

Rámec nástroje FEMIP, který v sobě zahrnuje kombinaci půjček EIB a grantových prostředků poskytnutých z rozpočtu EU na technickou pomoc a rizikový kapitál, je spolu s intenzivním zapojením partnerských zemí do strategického plánování činností EIB důkazem toho, že existuje pevné politické zakotvení činnosti EIB v rámci priorit EU.

V rámci současného mandátu představovaly úvěry soukromého sektoru 35 % celkových podpisů ve srovnání s 23 % v rámci mandátu minulého. Tohoto zvýšení bylo dosaženo pomocí globálních úvěrů pro MSP (které představovaly 16 % celkového objemu půjček v rámci nového mandátu), soukromých průmyslových investic (10 %) a podporou zapojení soukromého sektoru do projektů v oblasti životního prostředí a jiných infrastruktur prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru (9 %). Během posledních tří let navíc EIB postoupila s prováděním zvláštního fondu FEMIP, v jehož rámci financuje rizikovější operace soukromého sektoru ve středomořských zemích. Činnost EIB v oblasti úvěrů ve středomořských zemích doplňovaly užitečným způsobem investice soukromého kapitálu, které během posledních pěti let představovaly průměrně 44 mil. EUR ročně. Bez ohledu na tento pokrok by se měl více podpořit rozvoj místního soukromého sektoru, který je klíčovou prioritou pro středomořské země, stejně jako stěžejní projekty v rámci iniciativy Unie pro Středomoří.

V květnu 2008 předložila Komise legislativní návrh na změnu článku 23 nařízení o ENPI⁵, která by v případě přijetí umožnila použití zpětných toků z minulých operací pomocí nástroje FEMIP, což by tomuto nástroji umožnilo zvýšit svou podporu soukromému sektoru ve středomořských zemích. Evropský parlament návrh přijal, zatímco Rada jeho zkoumání odložila.

2.2.2. *Země východního sousedství a Rusko*

EIB částečně podepsala první mandát pro Rusko⁶ (85 % z vyčleněné částky ve výši 100 mil. EUR) a druhý mandát pro Rusko, Ukrajinu a Moldavsko (46 % z vyčleněné částky ve výši 500 mil. EUR). V rámci následného a současného mandátu bylo ke konci roku 2009 podepsáno pouze 11 % z celkové vyčleněné částky ve výši 3,7 mld. EUR. Během prvního čtvrtletí roku 2010 byly podepsány tři nové operace, čímž se celkové čerpání zvýšilo na 748 mil. EUR neboli 20 % vyčleněné částky. Co se týče vyplácení, byla částka podepsaná v rámci prvního mandátu vyplacena v plné výši, zatímco z částky podepsané v rámci druhého mandátu byla na konci roku 2009 vyplacena jedna třetina. V rámci současného mandátu bylo na konci roku 2009 vyplaceno 29 % podepsané částky.

Důvody pro tento pomalý postup lze připsat několika faktorům, zejména úzkému odvětvovému zaměření mandátů, politickému a hospodářskému prostředí partnerských zemí, které byly vážně zasaženy krizí, omezeným investicím předkladatelů projektů v regionu

⁴ Co se týče období 2000–2006, byla v rámci nástroje středomořského partnerství I vyčleněna 1 miliarda EUR, z nichž bylo přiděleno 0,63 mld. EUR.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ze dne 24. října 2006 o obecných ustanoveních o zřízení evropského nástroje sousedství a partnerství.

⁶ Ekologické partnerství v Severní dimenzi.

v odvětvích, na něž je mandát zaměřen⁷, a době požadované k vytvoření pracovních vztahů v oblasti spolufinancování s EBRD. Některé investice se rovněž zdržely z důvodu špatné přípravy projektů a omezené prováděcí kapacity předkladatelů v regionu. Navíc bylo odloženo několik projektů v odvětví dopravy v Rusku z důvodu sporů mezi EU a Ruskem o poplatky za silniční a nákladní dopravu a práva přeletu nad Sibiří.

Poměrně nepružný charakter memoranda o porozumění, jimž se řídí spolupráce mezi Komisí, EIB a EBRD, a omezený počet zaměstnanců EIB snižují účinnost zásahu EIB v tomto regionu. Komise, EIB a EBRD v současnosti provádějí revizi výše uvedeného memoranda o porozumění, aby posílily svou spolupráci.

2.3. Asie a Latinská Amerika

Rozhodnutí výslovně vyžaduje přezkoumání cílů mandátu pro země Asie a Latinské Ameriky, které byly v rámci současného mandátu rozšířeny tak, že zahrnují nejen podporu přítomnosti EU prostřednictvím přímých zahraničních investic a převodu technologií a *know-how*, ale i environmentální udržitelnost včetně změny klimatu a zabezpečení dodávek energie. EIB byla navíc požádána, aby svoji činnost postupně uvedla v soulad se strategií EU pro spolupráci v těchto regionech a rozšířila své financování na více zemí, včetně těch méně prosperujících.

Z hlediska objemu poskytla EIB celou částku vyčleněnou v rámci předchozího mandátu pro země Asie a Latinské Ameriky a v rámci současného mandátu již poskytla více než 50 % daného stropu. V Latinské Americe byla většina úvěrů (93 %) poskytnutých v rámci současného mandátu v odvětvích telekomunikací a výroby na podporu přítomnosti EU. Současně podepsala EIB několik úvěrů na podporu environmentální udržitelnosti, zejména v oblasti obnovitelné energie (7 %). V Asii byla většina úvěrů určena na obnovitelnou energii a opatření ke zmírnění následků přírodních katastrof (76 %) a zbylá část na přímé zahraniční investice. EIB rovněž dojednala dvě velké operace na vlastní riziko: rámcový úvěr ve výši 500 mil. EUR na podporu projektů v souvislosti se změnou klimatu v Číně a úvěr na projekty vodních elektráren v Panamě. Posun zásahů EIB směrem k operacím s vyšší přidanou hodnotou na podporu environmentální udržitelnosti lze v případě Asie považovat za uspokojivý, v Latinské Americe by se však měl zlepšit. Míra vyplacených prostředků v uvedených regionech je nejvyšší (80 % částek poskytnutých v rámci předchozího mandátu), což rovněž odráží poměrně vysoký podíl projektů soukromého sektoru, které často čerpají prostředky rychleji než například velké projekty veřejné infrastruktury.

Hodnocení zjistilo, že malý rozsah mandátu pro země Asie a Latinské Ameriky, velmi omezený počet provozních zaměstnanců EIB a nedostatek finančních prostředků se zvýhodněním způsobují, že pro EIB je velmi náročné dosáhnout tolika cílů stanovených v mandátu. Pro EIB je například obtížné zacílit méně prosperující země, zejména ty, které musí splňovat přísné požadavky na zvýhodnění dluhu. Navíc se zjistilo, že není důvod trvat na podpoře přítomnosti EU, zejména na podpoře přímých zahraničních investic, jako na cíli samotném vzhledem k možnosti EIB financovat tento typ činnosti na vlastní riziko a vzhledem k omezené přidané hodnotě tohoto typu činnosti v porovnání s jinými prioritami podporovanými EIB v rámci mandátu, jako je podpora zmírňování změny klimatu, přizpůsobování této změně a účinné využívání zdrojů.

⁷ Podle rozhodnutí by se EIB měla v zemích východního sousedství a v Rusku zaměřit na dopravu, energetiku, telekomunikace a environmentální infrastrukturu. Financování MSP ve východních partnerských zemích se stalo způsobilým teprve nedávno.

2.4. Jihoafrická republika

V Jihoafrické republice EIB poskytla celou částku vyčleněnou v rámci předchozího mandátu a v rámci mandátu současného již poskytla 54 % vyčleněné částky. Činnost EIB se zaměřila na projekty veřejné infrastruktury (v oblasti cenově dostupného sociálního bydlení a související městské infrastruktury) a na globální úvěry pro MSP. Činnost v oblasti půjček doplňovala užitečným způsobem poradenská role, kterou EIB hrála ve fondech rizikového kapitálu zřízených Komisí.

Operace EIB v Jihoafrické republice byly zvláště účinné ve veřejném sektoru, který se vyznačuje významnými investičními potřebami v oblastech hospodářské a sociální infrastruktury. Operace v soukromém sektoru byly neúčinnější, pokud se prováděly ve spolupráci s místními finančními zprostředkovateli. EIB by rovněž mohla přispět k regionální integraci využitím možných synergií s činnostmi v rámci dohody z Cotonou.

3. PŘIDANÁ HODNOTA OPERACÍ EIB A ZÁRUKA EU

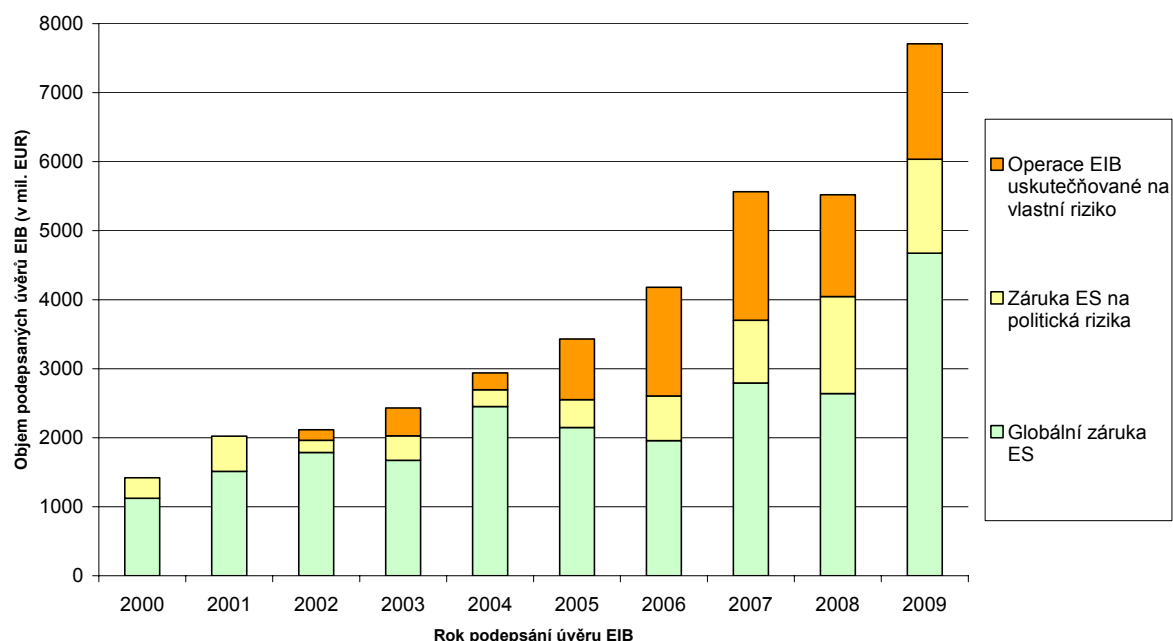
3.1. Finanční přidaná hodnota

EIB poskytuje finanční přidanou hodnotu zejména tím, že nabízí velké částky půjček s delší dobou splatnosti a dobou odkladu za atraktivních podmínek, které nejsou na trhu dostupné. Hodnocení zjistilo, že doplňkovost je vysoká zejména u operací veřejného sektoru, zvláště investic do infrastruktury. V soukromém sektoru jsou úvěry EIB doplňkové z důvodu své delší splatnosti zejména v zemích s méně rozvinutými finančními trhy. Ukázalo se, že přidaná finanční hodnota pro úvěry s kratší splatností v soukromém sektoru má urychlující charakter v tom směru, že pomáhá přilákat subjekty spolufinancování. Doplňkovost půjček garantovaných EIB byla poněkud omezena u půjček na podporu přímých zahraničních investic, kde jsou za běžných okolností dostupnější finanční prostředky od komerčních bank.

Záruka Společenství byla klíčovým nástrojem, který umožnil EIB angažovat se v celé řadě zemí a u mnoha dlužníků tím, že jí dovolil zasáhnout v zemích a operacích s vyšším rizikem a vytvořil atraktivnější finanční podmínky pro dlužníky. Vzhledem k této skutečnosti by Komise a EIB měly přezkoumat limity stanovené v dohodě o záruce pro rizikové operace na úrovni nižších správních jednotek, u nichž se zjistilo, že ve skutečnosti omezují přístup k úvěrům pro menší obce, zvláště v některých zemích, jako je Jihoafrická republika.

EIB byla podle rozhodnutí požádána, aby zvýšila své operace mimo území EU bez využití záruky EU. Pro předvstupní země, středomořské země a země východního sousedství včetně Ruska zřídila EIB významné meziodvětvové nástroje prováděné na vlastní riziko. Kromě toho byl rovněž zřízen nástroj pro energetickou udržitelnost a zabezpečení dodávek ve výši 3 mld. EUR, prováděný na vlastní riziko, který se mezi jinými zabývá otázkami spojenými se změnou klimatu. Poskytování půjček EIB na vlastní riziko je nicméně omezeno na země, jež dosahují požadovaného investičního stupně, nebo struktury, které dosahují požadovaného investičního stupně v zemích pod investičním stupněm (např. Turecko), včetně operací přímých zahraničních investic EU. Za poslední 3 roky zvýšila EIB počet svých vnějších operací prováděných na vlastní riziko, i když většina z nich se soustředila na předvstupní země (což bylo poháněno velmi dobrou schopností Turecka a Chorvatska využívat fondy) a Čínu.

Tabulka 2 – Vývoj úvěrové činnosti EIB v období 2000–2009 podle typu záruky

Hodnocení zjistilo, že investiční potřeby v regionech, na něž se vztahuje mandát EIB, jsou tak velké, že garantované úvěry, omezené stále omezenějším rozpočtem EU, je třeba doplnit velkým množstvím úvěrů EIB poskytovaných na vlastní riziko, zejména pro země a operace, jež dosahují požadovaného investičního stupně. Posílením vlastního rizikového kapitálu ve vnějších operacích může EIB poskytnout jasnou přidanou hodnotu za využití vlastní bilance a současně zacílit operace EIB kryté zárukou EU v zemích a na operace, které mají větší potíže se získáváním finančních prostředků z kapitálových trhů.

Větší přidané hodnoty by rovněž bylo možné dosáhnout využitím příležitosti k poskytnutí záruk v rámci mandátu (mandát tuto možnost zahrnuje již od roku 2007, ale v jeho rámci zatím EIB nepodepsala žádnou záruku pro operace), v souladu s činností, kterou již EIB provádí v zemích AKT, zejména s cílem poskytnout záruky pro finanční zprostředkovatele a zmírnit tak kapitálová omezení. Útvar EIB, který se zabývá hodnocením, navíc dospěl k závěru, že přidaná hodnota operací EIB by se zvýšila, pokud by EIB hrála větší roli v rozvoji finančního sektoru a ve financování v místní měně. Takové financování však vyžaduje existenci místního směnečného a dluhopisového nebo swapového trhu.

3.2. Nefinanční přidaná hodnota

Kromě významného finančního příspěvku dlužníkům přispívá EIB pozitivně prostřednictvím svého hodnotícího procesu, který je založený na souladu s normami EU (zejména v oblasti životního prostředí a veřejných zakázek), a technických a ekonomických znalostí zaměstnanců EIB odpovědných za projekty. Přidaná hodnota byla vyšší, pokud EIB přispěla k přípravě projektu technickou pomocí nebo zvýšila jeho standardy smluvní podmíněností. Určité nedostatky byly zjištěny ve fázi monitorování, zejména co se týče sledování smluvních závazků a monitorování operací prostřednictvím finančních zprostředkovatelů.

Hodnocení dospělo k závěru, že existuje potenciál pro více přidané hodnoty, zejména tím, že se bude věnovat více zdrojů technické pomoci na přípravu a provádění projektů, stejně jako na pečlivější monitorování projektů. Kromě toho se poté, co rozhodnutí vstoupilo v červenci 2009 v platnost, požaduje, aby EIB zvýšila svoji činnost na podporu cílů rozvojové politiky EU. Jedná se o náročný úkol, neboť podnikatelský model EIB není zaměřen na činnosti náročné na zdroje, jako je rozvojové financování. To by mimo jiné vyžadovalo posílení schopnosti EIB posuzovat sociální a rozvojové aspekty projektů, včetně lidských práv a rizik spojených s konflikty, a aktivně podporovat místní konzultace pomocí místní přítomnosti. A konečně, EIB by měla stanovit ukazatele výkonnosti pro cíle rozvojové politiky.

4. SPOLUPRÁCE S KOMISÍ A MEZINÁRODNÍMI FINANČNÍMI INSTITUCEMI / EVROPSKÝMI DVOUSTRANNÝMI FINANČNÍMI INSTITUCEMI

4.1. Spolupráce s Komisí

Hodnocení ukázalo, že zatímco před rokem 2000 byla spolupráce mezi EIB a Komisí velmi omezená, během období 2000–2009 postupně zesílila. Tato spolupráce se odehrává na různých úrovních, od politického dialogu po společné programy a spolupráci na oborové úrovni včetně zapojení delegací EK. Podmínky této spolupráce jsou stanoveny v memorandu o porozumění, které tyto dvě instituce nedávno uzavřely. Zjišťuje se nicméně, že existují příležitosti ke zlepšení spolupráce tím, že budou lépe formulovány činnosti obou institucí a bude zajištěna větší soudržnost a integrace ve fázi plánování a provádění.

Příkladem spolupráce mezi Komisí a EIB je nástroj FEMIP, který zahrnuje užší dialog v rámci řídicího výboru FEMIP a zasedání ministrů i společné programy v oblasti rizikového kapitálu a technické pomoci. Komise rovněž nedávno zřídila řadu finančních mechanismů v rámci nástroje předvstupní pomoci, evropského nástroje sousedství a partnerství a nástroje pro rozvojovou spolupráci s cílem kombinovat granty a úvěry z rozpočtů EIB, EBRD a dalších evropských mnohostranných a dvoustranných finančních institucí. Ukazuje se, že tyto mechanismy jsou cenným prostředkem ke zvýšení účinnosti poskytované podpory a posílení spolupráce a zdrojů ve prospěch partnerských zemí, i když existuje prostor ke zlepšení jejich soudržnosti.

A konečně, hodnocení zjistilo, že je třeba zajistit systematičtější dialog včetně dialogu o klíčových strategických dokumentech. Instituce EU – Komise a nově ustavená Evropská služba pro vnější činnost by měly EIB více zapojit do vymezování politik a rozvoje strategií pro jednotlivé země a odvětví, které by se měly zase využít pro strategie týkající se činnosti EIB. Na úrovni projektů by měl být postup při konzultacích uvedený v článku 19, jehož účelem je zajistit soulad projektů EIB s politikami EU před konečným schválením EIB, posílen tím, že EIB poskytne rozsáhlejší informace o příspěvku operací k cílům politiky EU.

4.2. Spolupráce s mezinárodními finančními institucemi a evropskými dvoustrannými finančními institucemi

Rozhodnutí konkrétně předpokládá, že operace EIB budou stále více prováděny ve spolupráci s mezinárodními finančními institucemi (dále jen „MFI“) nebo evropskými dvoustrannými finančními institucemi. Byl stanoven zvláštní požadavek na spolupráci s EBRD (a Komisí) v regionu východního sousedství, v Rusku a ve střední Asii.

Hodnocení ukazuje, že částka spolufinancování EIB a mezinárodních finančních institucí a evropských dvoustranných finančních institucí se v posledních letech prudce zvýšila tak, že

v roce 2009 dosáhla 60 % celkového objemu finančních prostředků EIB poskytnutých v rámci mandátu. Během zkoumaného období EIB postupně uzavřela řadu memorand o porozumění (dvoustranných i mnohostranných) s hlavními mezinárodními finančními institucemi a evropskými dvoustrannými finančními institucemi v různých regionech, kde operace probíhají. Některá z memorand o porozumění vstoupila v platnost během současného mandátu: memorandum s Komisí a EBRD v regionu východního sousedství, v Rusku a ve střední Asii, rámcové opatření investičního nástroje sousedství (dále jen „NIF“) a dohoda o vzájemné důvěře s Kreditanstalt für Wiederaufbau (dále jen „KfW“) a Agence Française de Développement (dále jen „AFD“) pro oblast Středomoří a Afriku. Tato memoranda o porozumění představují posílený závazek spolupráce operativní povahy. Posílené spolufinancování a spolupráce zvýšily možnost zajištění soudržných projektových a odvětvových podmínek u mezinárodních finančních institucí, jak se požaduje v rozhodnutí.

Co se týče typu operativní spolupráce, hodnocení zjistilo, že posun od paralelního spolufinancování ke společnému financování může být v některých případech v zájmu dlužníků a rovněž zlepšit účinnost finanční podpory poskytované mezinárodními finančními institucemi. V této souvislosti by EIB měla i nadále podporovat koncepci vzájemné důvěry mezi EIB a ostatními mezinárodními finančními institucemi a evropskými dvoustrannými finančními institucemi tak, jak se v současné době uplatňuje rovněž u klíčových finančních mechanismů EU v rámci nástroje předvstupní pomoci, evropského nástroje sousedství a partnerství a nástroje pro rozvojovou spolupráci. To by snížilo zdvojení činností subjektů spolufinancování a usnadnilo rozvoj, provádění a monitorování projektů předkladateli tím, že by došlo ke snížení jejich administrativní zátěže. Tato opatření by i nadále měla podporovat osvědčenou praxi EU, jako jsou osvědčené postupy v oblastech životního prostředí a veřejných zakázek, a současně zohlednit a posílit používání místních systémů v souladu se zásadami a cíli Pařížské deklarace k účinnosti pomoci a Akkerského akčního programu.

5. ZÁVĚR

Mandát EIB pro poskytování úvěrů třetím zemím posílený zárukou EU se ukázal jako účinný prostředek, který slouží vnějším politikám EU tím, že financuje příslušné projekty v partnerských zemích. Rozšiřující se a stále ambicióznější program vnější politiky EU současně ukazuje na potřebu větší politické soudržnosti a posílené podpory partnerských zemí, například v jejich boji proti změně klimatu a účinném využívání zdrojů, který se stal hlavní prioritou EU.

Soudržnost politiky lze zlepšit zajištěním lepšího sladění rozsahu mandátu s komparativními výhodami a stávajícími prostředky EIB a zlepšením politického vedení k zajištění posílené úlohy na podporu politik EU.

Co se týče provádění operací, dospělo hodnocení k závěru, že EIB prováděla své operace účinným způsobem, nicméně účinnost by bylo možné dále zlepšit posílením její schopnosti podporovat předkladatele během celé doby projektu. Větší podpora pro předkladatele projektů předpokládá větší význam, pokud vezmeme v úvahu nový důraz, který Parlament a Rada kladou na potřebu posílit dopad sociálního a hospodářského rozvoje. Dosažení tohoto cíle

vyžaduje, aby EIB posílila své lidské zdroje vyčleněné pro vnější činnosti a aby se zvýšila dostupnost doplňkových grantových prostředků.

Na základě tohoto sdělení a zjištění obsažených ve zprávě řídicího výboru složeného z několika odborníků a v externím hodnocení předkládá Komise legislativní návrh, jehož cílem je posílit dodržování cílů politiky EU a zvýšit přidanou hodnotu vnějších operací EIB ve druhé polovině období 2007–2013, na něž se vztahuje rozhodnutí.